

กรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรี
ไทย-ออสเตรเลีย

กรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย

1. แนวนโยบายของรัฐบาลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2551 รัฐบาลได้แถลงนโยบายด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และนโยบายด้านการต่างประเทศต่อรัฐสภาว่า "รัฐบาลจะใช้ประโยชน์จากข้อตกลงเขตการค้าเสรีทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีควบคู่ไปกับการเจรจาข้อตกลงเขตการค้าเสรีที่มีปัญหา ทั้งที่อยู่ระหว่างการเจรจา และที่ได้มีการเจรจาไปแล้ว เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างเป็นระบบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว"

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มาตรา 190 วรรคสาม กำหนดให้ก่อนการดำเนินการเพื่อทำหนังสือสัญญากับนานาประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศตามวรรคสอง คณะรัฐมนตรีต้องให้ข้อมูล และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และต้องชี้แจงต่อรัฐสภาถึงการทำหนังสือสัญญานั้น ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอกรอบการเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบด้วย

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มาตรา 305 กำหนดว่า การใดที่เกี่ยวกับการจัดทำหรือดำเนินการตามหนังสือสัญญาที่ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นอันใช้ได้ และมีให้นำบทบัญญัติมาตรา 190 วรรคสาม มาใช้บังคับ แต่ให้นำบทบัญญัติมาตรา 190 วรรคสาม มาใช้บังคับกับการดำเนินการที่ยังคงค้างอยู่และต้องดำเนินการต่อไป

ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement : TAFTA) รัฐบาลไทยและรัฐบาลออสเตรเลียได้ลงนาม เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2547 ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 ความตกลง TAFTA เป็นความตกลงที่มีขอบเขตกว้างขวาง เป็นการเปิดเสรีพร้อมทั้งการให้ความร่วมมือกันระหว่างไทยกับออสเตรเลีย ประกอบด้วยบทบัญญัติ 19 บท ได้แก่ วัตถุประสงค์และคำนิยาม การค้าสินค้า พิธีการศุลกากร กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรการปกป้อง มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและมาตรฐานอาหาร อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าสินค้าอุตสาหกรรม การค้าบริการ การลงทุน การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ นโยบายการแข่งขัน ทรัพย์สินทางปัญญา การบริหารจัดการกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่โปร่งใส การจัดซื้อโดยรัฐ ข้อยกเว้นทั่วไป ข้อบททางสถาบัน การปรึกษาหารือและการระงับข้อพิพาท และข้อบทสุดท้าย

รัฐบาลมีเหตุผลความจำเป็นในการเจรจาความตกลง TAFTA ต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายการเจรจา และกรอบการเจรจาในแต่ละประเด็น ดังนี้

2. เหตุผลความจำเป็นของไทยในการเจรจาความตกลง TAFTA ต่อเนื่อง

ภายใต้ความตกลง TAFTA ไทยมีพันธกรณีที่จะต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยได้มีการกำหนดให้มีการเจรจาระหว่างกันภายใน 3 ปี นับจากวันที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ (ภายในปี 2550) ได้แก่ การเปิดตลาดการค้าบริการเพิ่มเติม การทบทวนมาตรการปกป้องพิเศษ นโยบายการแข่งขัน รวมทั้งเรื่องการจัดซื้อโดยรัฐ และประเด็นที่ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกัน ทั้งนี้ TAFTA ยังได้มีการกำหนดให้รัฐบาลของทั้งสองประเทศดำเนินการหารือร่วมกันภายหลังที่ TAFTA มีผลใช้บังคับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาทบทวนผลดีหรือผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ TAFTA นอกจากนี้เหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ไทยยังมีความจำเป็นต้องมีการเจรจาความตกลงการค้าเสรี ดังนี้

2.1 เศรษฐกิจไทยผูกพันกับภาคการค้า การลงทุนระหว่างประเทศ

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอดีตที่ผ่านมา ได้ส่งผลในการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน กระจายความเจริญ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยให้อยู่ในระดับที่ได้รับการยอมรับในปัจจุบัน ปัจจัยที่สำคัญยิ่งในกระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย คือ ภาคเศรษฐกิจต่างประเทศ ซึ่งครอบคลุม การส่งออก การนำเข้า และการลงทุนจากต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) สูงถึงร้อยละ 129.7 (มกราคม-ธันวาคม ปี 2551) คิดเป็นสัดส่วนของการส่งออกร้อยละ 64.9 และสัดส่วนของการนำเข้าร้อยละ 64.8 ของ GDP และคาดว่าจะยังคงระดับการพึ่งพิงภาคการค้าระหว่างประเทศในระดับนี้ต่อไปในอนาคต ตามประมาณการของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไทยจะมีสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศต่อ GDP ในปี 2552 ที่ระดับร้อยละ 137.75 (ส่งออกร้อยละ 67.73 นำเข้าร้อยละ 70.01) เงินลงทุนจากต่างประเทศถือเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งของภาคการลงทุนของไทย โดยในภาคการลงทุนทางตรง เงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศมีมูลค่าเฉลี่ยปีละ (ปี 2545-2550) 315 พันล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ย (ปี 2544-2549) ร้อยละ 15.42 ของการลงทุนรวมภายในประเทศ

2.2 ต้องการให้การค้าและการลงทุนระหว่างไทย-ออสเตรเลียเพิ่มขึ้น

ในปี 2544-2547 ระยะ 4 ปี ก่อนมีการบังคับใช้ความตกลง TAFTA (เมื่อ 1 มกราคม 2548) การค้าสองฝ่ายมีมูลค่าเฉลี่ย 3,559.83 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยการส่งออกมีมูลค่าเฉลี่ย 1,907.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ย 1,651.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ตั้งแต่ปี 2548-2551 หลังจากที่มีการบังคับใช้ความตกลง TAFTA การค้าสองฝ่ายมีมูลค่าเฉลี่ย 9,211.03 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 158.75 โดยเป็นมูลค่าการส่งออกเฉลี่ย 5,308.67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 178.24 และมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ย 3,902.58 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 136.25 เมื่อเทียบกับก่อนทำ TAFTA โดยไทยเป็นฝ่ายเกินดุลการค้า ทั้งนี้ จะเห็นว่าการค้าระหว่างไทยกับออสเตรเลียเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดหลังจากมี TAFTA

สำหรับการลงทุน ออสเตรเลียมีโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งประเทศไทย (Board of Investment of Thailand : BOI) ในปี 2548-2551 คิดเป็นมูลค่า 30.04 13.54 45.06 และ 95.77 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

2.3 ต้องการรักษาความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคี เพื่อขยายการเจริญเติบโตของภาคเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รวมทั้งจัดปัญหาอุปสรรคทางการค้าระหว่างไทยกับออสเตรเลีย

เพื่อวัตถุประสงค์ในการต่อยอดความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างกันให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างเวทีทวิภาคีที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาความร่วมมือทางการค้า และลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนของทั้งสองประเทศ ซึ่งจะช่วยให้ทั้งสองประเทศสามารถขยายมูลค่าการค้าระหว่างกันในอนาคตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศและนโยบายด้านการต่างประเทศของรัฐบาลปัจจุบัน

3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการเจรจาในภาพรวม

รัฐบาลจะใช้การเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับออสเตรเลียเป็นเวทีในการสร้างแนวร่วมเพื่อนำไปสู่การสร้างกฎเกณฑ์ทางการค้าในระดับทวิภาคี และสร้างฐานของการเปิดเสรีด้านต่างๆ ที่ต้องดำเนินการกับประเทศคู่เจรจาอื่นๆ ต่อไปในอนาคต รวมทั้งการสร้างความร่วมมือที่เป็นประโยชน์กับไทย โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเจรจาของไทยในภาพรวม ดังนี้

วัตถุประสงค์

- เพื่อขยายโอกาสในการส่งออกสินค้าและบริการของไทย รวมทั้งโอกาสในการลงทุนทำธุรกิจของผู้ประกอบการไทยในประเทศภาคีความตกลง และเพื่อให้ผู้บริโภครของไทยได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และราคาเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มีการลงทุนจากต่างชาติ ในภาคการผลิตและบริการ ซึ่งจะช่วยให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนาขีดความสามารถของการส่งออกของไทย

เป้าหมายการเจรจา

- เจรจาให้ได้ประโยชน์ในภาพรวมสูงสุดกับประเทศ
- คำนึงถึงระดับการพัฒนาของไทยและประเทศคู่เจรจา หลักการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน มีภูมิคุ้มกัน และความพร้อมของกฎหมายภายใน
- มีระยะเวลาในการปรับตัวและมาตรการรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

4. กรอบการเจรจาในแต่ละประเด็น

ในการนี้ รัฐบาลได้วางกรอบการเจรจาในแต่ละประเด็นสำหรับการเจรจาต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

4.1 การค้าสินค้า

- ให้มีการลดหรือยกเลิกอากรศุลกากร โดยครอบคลุมสินค้าในปี 2553 อากรศุลกากรยังไม่เป็นศูนย์ โดยเฉพาะสินค้าที่เป็นประโยชน์กับประเทศไทย
- ให้ใช้พิกัดศุลกากรตามมาตรฐานระหว่างประเทศตามที่คู่ภาคีตกลงกันหรือตามมาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศที่คู่ภาคีเป็นสมาชิกอยู่ และหากมีการปรับแก้ไขพิกัดศุลกากรตามมาตรฐานดังกล่าว ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในข้อผูกพันของประเทศไทยก็สามารถทำได้ หากการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่กระทบต่อผลประโยชน์ในภาพรวมของประเทศไทยตามข้อผูกพันที่มีอยู่เดิม

4.2 กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

- ทบทวน/ปรับปรุงกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าให้สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตสินค้าของไทยกับออสเตรเลีย
- ร่วมมือปรับปรุงกฎระเบียบปฏิบัติการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพ ไม่สร้างต้นทุนที่ไม่เหมาะสม และอำนวยความสะดวกทางการค้าให้มีประสิทธิภาพ
- ให้ใช้พิกัดศุลกากรตามมาตรฐานระหว่างประเทศตามที่คู่ภาคีตกลงกันหรือตามมาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศที่คู่ภาคีเป็นสมาชิกอยู่ และหากมีการปรับแก้ไขพิกัดศุลกากรตามมาตรฐานดังกล่าวซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในข้อผูกพันของประเทศไทยก็สามารถทำได้ หากการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่กระทบต่อผลประโยชน์ในภาพรวมของประเทศไทยตามข้อผูกพันที่มีอยู่เดิม

4.3 มาตรการปกป้องพิเศษ

- พิจารณาปรับปรุงการใช้มาตรการปกป้องพิเศษ ให้เหมาะสมต่อสถานการณ์การค้า

4.4 การค้าบริการ

- เปิดเสรีภาคบริการอย่างค่อยเป็นค่อยไป
- เรียกร้องให้มีการเปิดตลาดบริการและการลงทุนในสาขาที่ไทยมีศักยภาพ และอำนวยความสะดวกให้ผู้บริหารและบุคลากรที่มีฝีมือของไทยสามารถเข้าไปทำงานได้
- ให้ความสำคัญของการใช้มาตรการที่จำเป็น เพื่อรักษาเสถียรภาพทางระบบการเงิน การธนาคาร การเคลื่อนย้ายเงินทุน อัตราแลกเปลี่ยน และสิทธิในการใช้มาตรการเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่อาจกระทบต่อดุลการชำระเงิน

4.5 การจัดซื้อโดยรัฐ

- ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการจัดซื้อโดยรัฐเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐ การงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมให้มีความโปร่งใสในกระบวนการและขั้นตอนการจัดซื้อโดยรัฐ
- ให้มีการเจรจาในประเด็นที่เห็นว่าจะมีประโยชน์ต่อประเทศไทย

4.6 การแข่งขัน

- ส่งเสริมให้มีการแข่งขันเสรีเป็นธรรม ผ่านมาตรการกำกับดูแลการแข่งขันที่เหมาะสมภายใต้กฎหมายและระเบียบภายในประเทศของแต่ละฝ่าย
- ให้มีความร่วมมือทางวิชาการและการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันของประเทศแต่ละฝ่าย

4.7 เรื่องอื่น ๆ

- หารือในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการค้า การลงทุนของไทย
-